

Pengeinstitutter

Halvårsartikel 2017

Indholdsfortegnelse

1. Sammenfatning.....	3
2. Stort overskud og lave nedskrivninger	4
3. Begyndende risikotagning	7
4. Finanstilsynets undersøgelser og tiltag	11
Appendiks	14

Halvårsartikel 2017 for pengeinstitutter

1. Sammenfatning

Det går godt for de danske pengeinstitutter, der fortsætter med at præstere gode regnskabsresultater. Sektorens samlede overskud for første halvår 2017 steg med 40 pct. sammenlignet med første halvår 2016. Overskuddet er nu højere end op til den seneste finansielle krise. De senere års øgede overskud har især været drevet af færre nedskrivninger, der alene det seneste år faldt med knap 2 mia. kr. I første halvår 2017 resulterede de samlede udgiftsførte nedskrivninger i tilbageførsler på 281 mio. kr.

Det store overskud i første halvår 2017 var dog først og fremmest drevet af en markant stigning i kursreguleringer, der er steget fra 0,7 mia. kr. til 9,0 mia. kr. Niveauet for kursregulering i første halvår 2017 er godt dobbelt så højt som det historiske gennemsnit.

På trods af et øget overskud er sektorens samlede basisindtjening før kursregulering og nedskrivninger på udlån faldet siden 2014 og endte i første halvår 2017 på 9,5 mia. kr. Pengeinstitutterne opnåede højere nettogebyrindtægter som følge af de senere års stigende gebyrer og aktivitet, men de blev modsvaret af lavere nettorenteindtægter. De samlede nettorente- og nettogebyrindtægter er dermed faldet. Den store stigning i overskuddet for første halvår 2017 skal derfor ses i lyset af de markante stigninger for kursregulering.

Selvom det generelt går godt for pengeinstitutterne, er det fortsat vigtigt at være opmærksom på konsekvenserne ved en øget risikotagning. I de senere år har der været en klar tendens til, at et stigende antal institutter har en høj udlånsvækst, og pengeinstitutterne tilbagebetaler igen store beløb til aktionærerne. Modsat tiden op til den seneste finanskriser har pengeinstitutterne i dag oparbejdet et betydeligt indlånsoverskud. I første halvår 2017 var det samlede indlånsoverskud på 382 mia. kr. svarende til en ratio til udlånet på 1,27. Selvom indlånsoverskuddet er med til at finansiere udlånet, kan der stadig være store risici forbundet med en høj udlånsvækst.

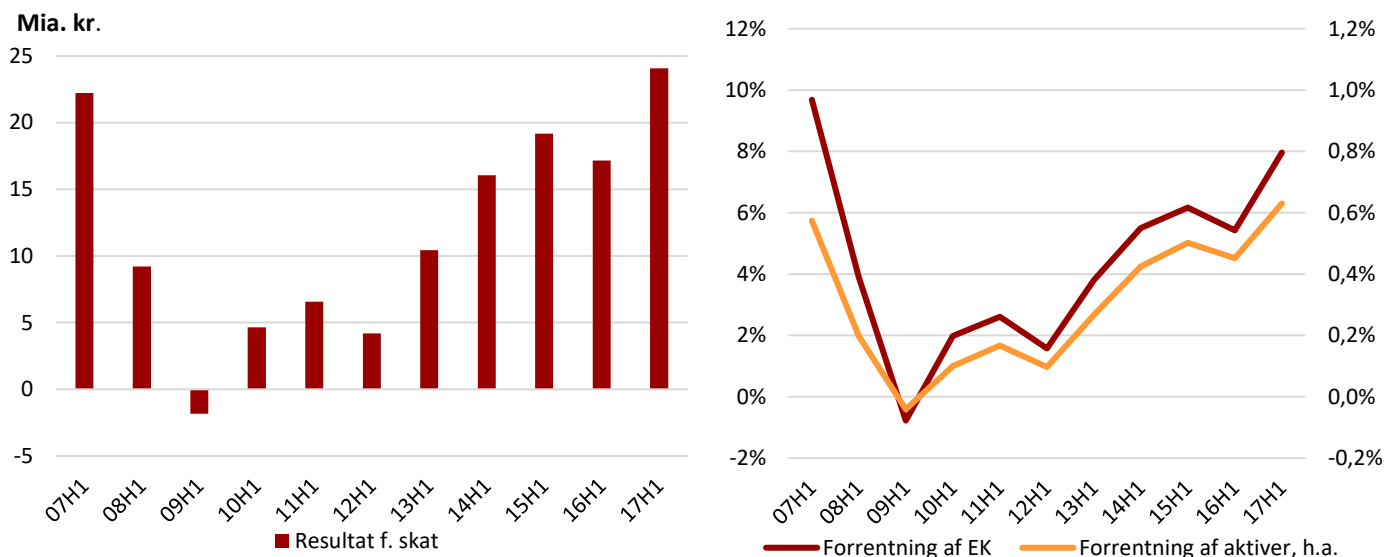
Pengeinstitutternes kapitalprocenter har desuden ligget på et forholdsvist konstant niveau de senere år efter en kapitalopbygning i årene efter krisen.

Finanstilsynet har vedtaget nyt likviditetspejlemærke for tilsynsdiamanten med virkning fra den 30. juni 2018. Finanstilsynets effektberegninger viste, at alle pengeinstitutterne overholdt det nye pejlemærke på daværende tidspunkt, og at langt størstedelen af pengeinstitutterne ville få et lempeligere krav end ved det tidligere pejlemærke.

2. Stort overskud og lave nedskrivninger

Sektorens samlede overskud før skat for første halvår 2017 var 24 mia. kr. Det er en stigning på 40 pct., svarende til knap 7 mia. kr. sammenlignet med første halvår 2016, jf. figur 1. Overskuddet er nu højere end niveauet op til krisen. På nær i 2016 er resultatet steget betydeligt hvert år siden 2012. Resultat før skat i forhold til hhv. egenkapitalen og aktiver er tilsvarende steget siden 2012, jf. figur 1.

Figur 1: Pengeinstitutternes resultat før skat samt egenkapitalforrentning og afkast på aktiver

Note: Forrentning af EK i figuren til højre angiver resultat før skat i forhold til egenkapitalen, og forrentning af aktiver angiver tilsvarende resultat før skat i forhold til samlede aktiver. Forrentningen er opgjort pr. halvår.

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet.

Stigningen i resultatet før skat det seneste år skyldtes dels, at nedskrivninger på udlån faldt med knap 2 mia. kr., dels at kursreguleringen steg fra 0,7 mia. kr. til 9,0 mia. kr.

Kursregulering angiver værdiændringer i pengeinstitutternes beholdning af bl.a. obligationer, aktier og andre værdipapirer og kan være ganske volatil. Siden 2011 er kursreguleringen faldet støt fra 4,5 mia. kr. til 0,7 mia. kr. i 2016, hvorefter den steg markant i 2017. Udviklingen i kursregulering det seneste år skyldtes især kursgevinster i de store banker på egne udstedte obligationer og derivatkontrakter. Forholdsmæssigt har der dog været markante stigninger for alle pengeinstitutgrupper, jf. tabel 2.

I løbet af de sidste 25 år har der været store udsving i kursreguleringer, også fra år til år. Periodens gennemsnitlige niveau har været 4,3 mia. kr.¹ Niveauet for kursregulering i første halvår 2017 er dermed godt dobbelt så højt som det historiske gennemsnit.

Selvom overskuddet er vokset, er basisindtjeningen² faldet siden første halvår 2014, jf. figur 2. I første halvår 2017 var den 9,5 mia. kr. Pengeinstitutterne opnår fortsat højere nettogebyrindtægter, men de bliver til gengæld modsvaret af lavere nettorenteindtægter. Det har betydet, at de samlede nettorente- og nettogebyrindtægter for sektoren er faldet³. Årsagen det seneste år var et mindre fald for pengeinstitutter i gruppe 1, mens pengeinstitutter i hhv. gruppe 2, 3 og 4 derimod havde en mindre fremgang samlet set,

¹ Periodens gennemsnit over 25 år er vægtet med balancen.

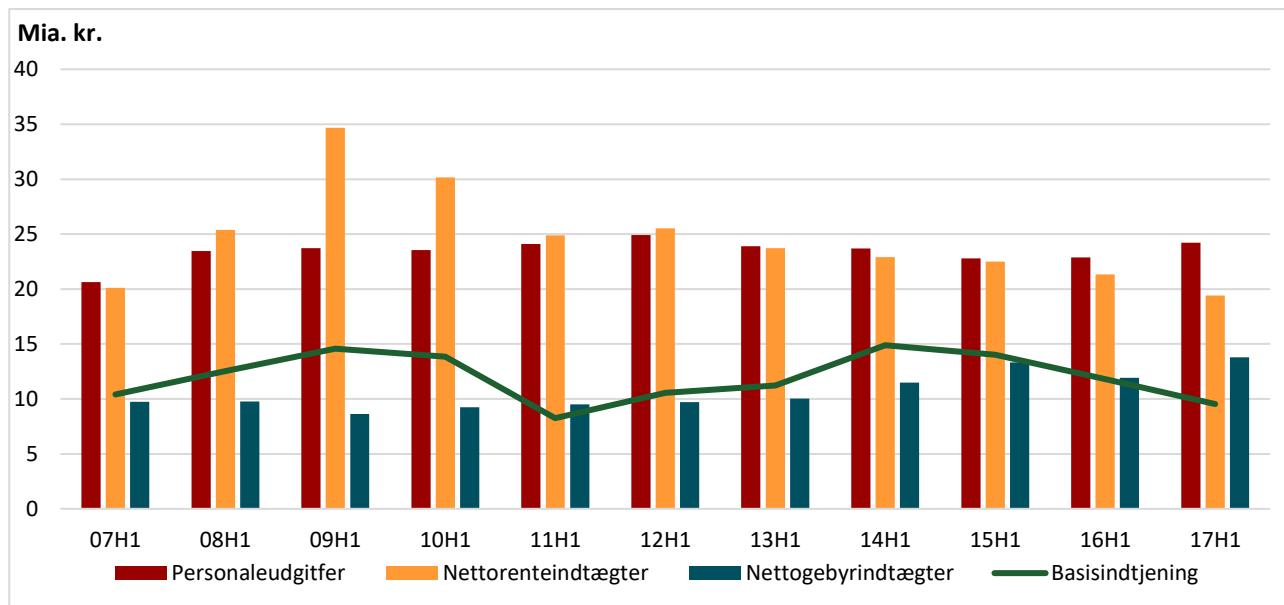
² Basisindtjening er opgjort som nettorente- og nettogebyrindtægter og andre nettodriftsindtægter fratrukket udgifter til personale og administration samt af- og nedskrivninger på immaterielle og materielle aktiver.

³ Nettorente- og gebyrindtægter består også af indtægter fra aktieudbytte.

jf. tabel 2. Desuden steg personaleudgifter og andre driftsudgifter det seneste år, hvilket påvirkede basisindtjeningen negativt. Højere personaleudgifter er bredt funderet i sektoren og er vokset for alle pengeinstitutgrupper, jf. tabel 2.

Basisindtjeningen opgjort efter nedskrivninger på udlån har siden 2014 ligget forholdsvis konstant på omkring 10 mia. kr. Den store stigning i overskuddet for første halvår 2017 skal derfor ses i lyset af de markante stigninger i kursregulering.

Figur 2: Hovedkomponenter i basisindtjening

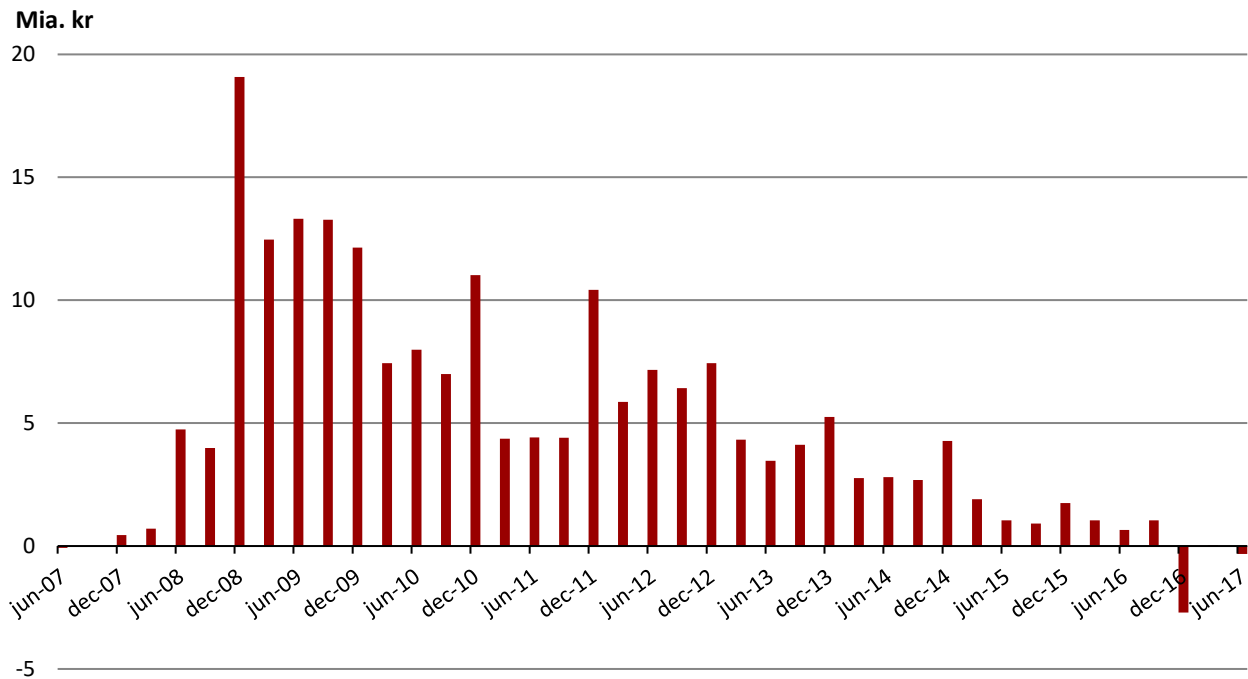

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet.

Der er desuden stor variation i de enkelte pengeinstitutters basisindtjening. Syv pengeinstitutter havde en negativ basisindtjening i første halvår 2017. Det er flere end i første halvår af 2016, hvor tre institutter havde en negativ basisindtjening.

Pengeinstitutternes stigende overskud er især drevet af faldende nedskrivninger over en årrække. De udgiftsførte nedskrivninger på udlån og garantier i første halvår 2017 var -281 mio. kr., hvilket samlet set er ensbetydende med tilbageførsler af nedskrivninger, jf. figur 3. De udgiftsførte nedskrivninger har generelt været lave de seneste to år og på omtrent samme eller lavere niveau som op til den seneste finanskrisse.

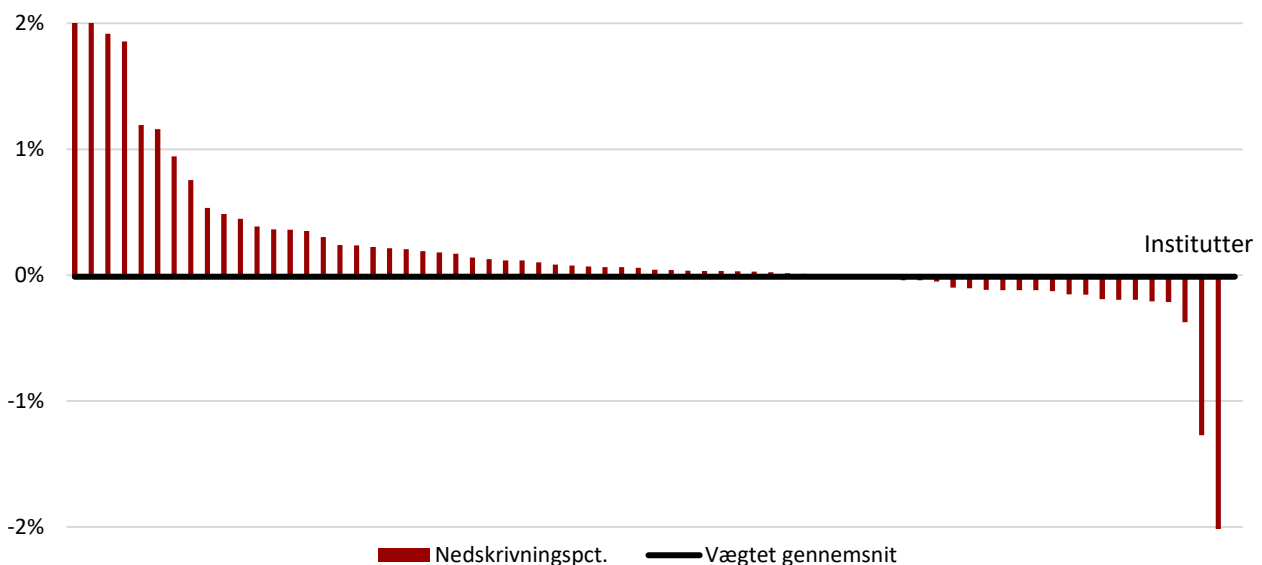
Figur 3: Udgiftsførte nedskrivninger på udlån og garantier pr. kvartal

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet.

Selvom der samlet set var tilbageførsler af udgiftsførte nedskrivninger i første halvår 2017, er der dog stor forskel mellem de enkelte pengeinstitutter, jf. figur 4.

Figur 4: Institutternes udgiftsførte nedskrivningsprocent, 1. halvår 2017

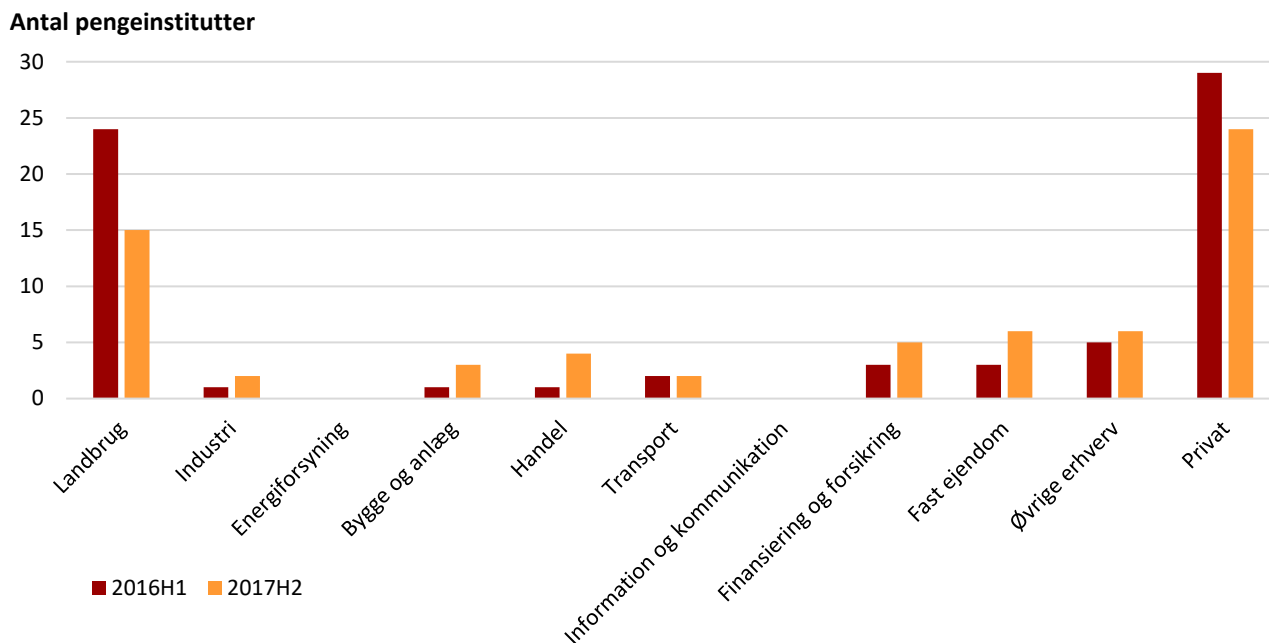

Note: Hver søjle afspejler udgiftsførte nedskrivninger i forhold til udlån og garantier for et enkelt institut. Førsteaksen på figuren er afkortet ved ± 2 pct. af hensyn til læsevenligheden. Værdierne er hhv. 3,8 pct., 2,6 pct. og -2,8 pct.
Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet.

De største udgiftsførte nedskrivninger på institutniveau skyldtes fortsat hovedsageligt nedskrivninger på udlån til landbrug. Efter at sektoren i en årrække har foretaget store nedskrivninger på landbrug, er der nu også nogle institutter, der har haft relativt store tilbageførsler af nedskrivninger. Det har samlet set betydet, at de udgiftsførte nedskrivninger på landbrug er faldet fra 1,7 mia. kr. i første halvår 2016 til 4,6

mio. kr. i 2017. Det til trods er udlån til landbrug sammen med udlån til private fortsat klart de segmenter, i hvilke flest pengeinstitutter har foretaget de største udgiftsførte nedskrivninger på udlån, jf. figur 5.

Figur 5: Pengeinstitutternes største nedskrivninger fordelt på segmenter

Note: Figuren angiver, i hvilket segment de enkelte institutter har foretaget de største udgiftsførte nedskrivninger. F.eks. havde 24 pengeinstitutter foretaget de største nedskrivninger for udlån til landbrug i første halvår 2016, mens det samme var tilfældet for 15 institutter i første halvår 2017.

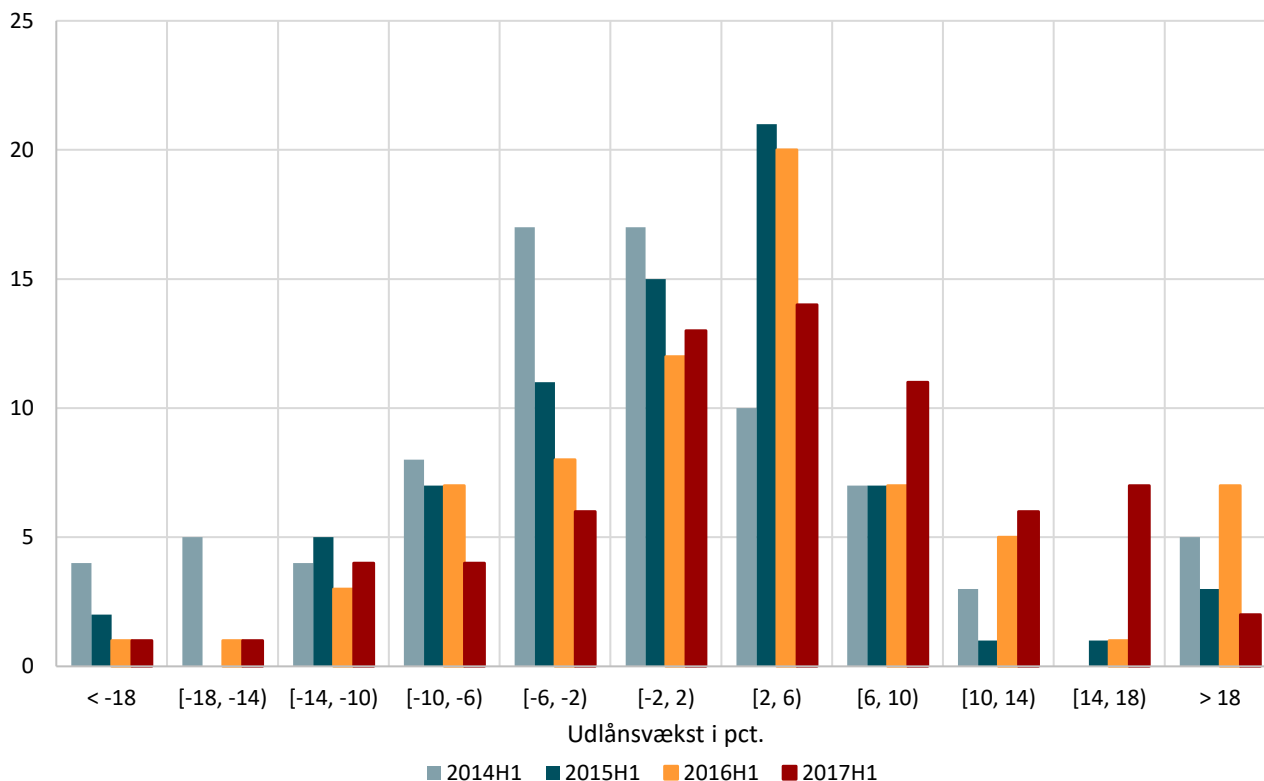
Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet.

3. Begyndende risikotagning

Det er særlig vigtigt at være opmærksom på en øget risikotagning i en tid med vækst. I de senere år har der været en klar tendens til, at et stigende antal institutter har en høj udlånsvækst, jf. figur 6. I første halvår 2015 havde 7 pct. af pengeinstitutterne en år-til-år-udlånsvækst på 10 pct. eller mere, i første halvår 2016 var det 18 pct., mens det i første halvår 2017 var tilfældet for 22 pct. af pengeinstitutterne.

Figur 6: Udlånsvækst fra halvår til halvår

Antal pengeinstitutter

Note: Udlånsvækst er opgjort eksklusive garantier og repoer samt efter nedskrivninger. Der er korrigeret for fusioner, og nichebanker er ikke med i opgørelsen.

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet.

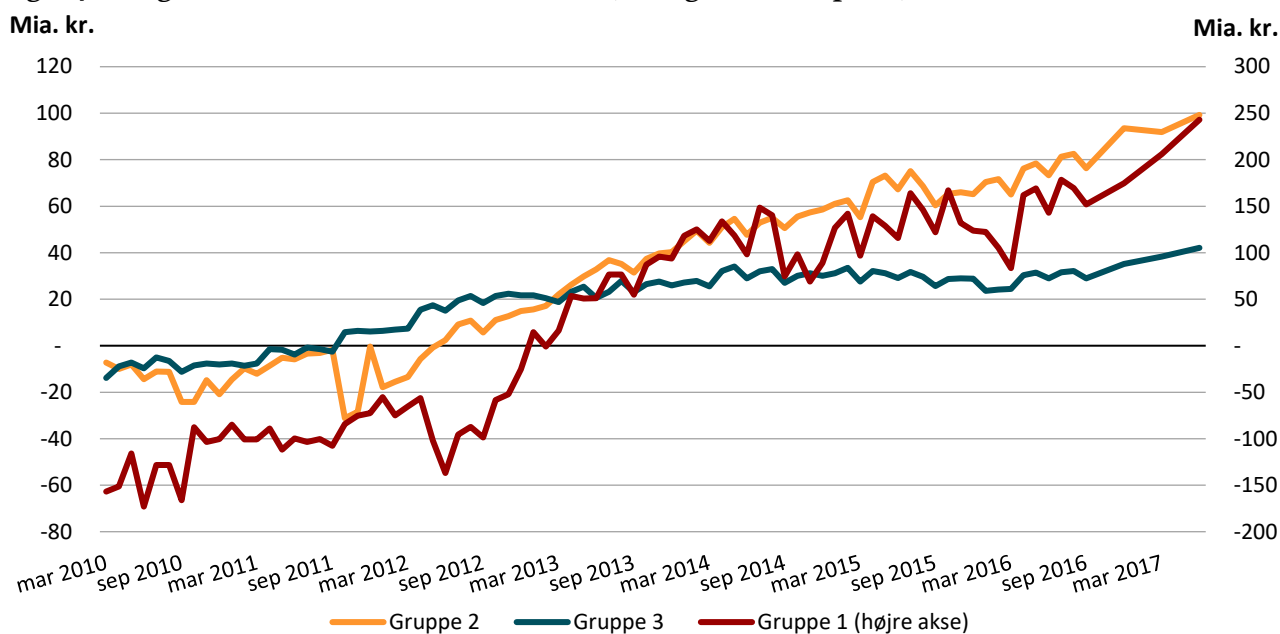
En medvirkende årsag til den seneste finansielle krise i Danmark var en massiv, markedsfinansieret udlånsvækst. Dette stod i modsætning til det indlånsfinansierede udlån, som ellers historisk havde kendetegnet sektoren. Den markedsfinansierede udlånsvækst op til krisen medførte et betydeligt indlånsunderskud.⁴ I løbet af 2012 blev det vendt til et indlånsoverskud for den samlede sektor, og overskuddet har generelt været voksende siden, jf. figur 7. Indlånsoverskuddet er særligt steget for gruppe 1 og 2.

I første halvår 2017 var det samlede indlånsoverskud for hele sektoren på 382 mia. kr., som svarer til en ratio til udlånet på 1,27. Sammenlignet med første halvår 2016 var indlånsoverskuddet steget med lige knapt 136 mia. kr., altså en stigning på 55 pct.

På trods af, at pengeinstitutterne i dag har et indlånsoverskud, kan der stadig være store risici forbundet med en høj udlånsvækst. Hvis udlånsvæksten f.eks. skyldes lavere kreditstandarder, kan det medføre store tab for pengeinstitutterne. Finanstilsynet fører tilsyn med dette, bl.a. gennem undersøgelser, jf. afsnit 4.

⁴ En del af udlånsvæksten var i udlån til udlandet. Som udgangspunkt skaber udlån i Danmark samtidig indlån i Danmark. I det omfang der er tale om udlån til udlandet skabes der ikke på samme måde indlån i danske banker. Indlånene vil typisk placeres i udlandet, hvor udlånsaktiviteten er. Udlånsvæksten i Danmark blev i stedet finansieret af kapitalmarkedsfinansiering og op til krisen opstod der således et betydeligt indlånsunderskud for sektoren.

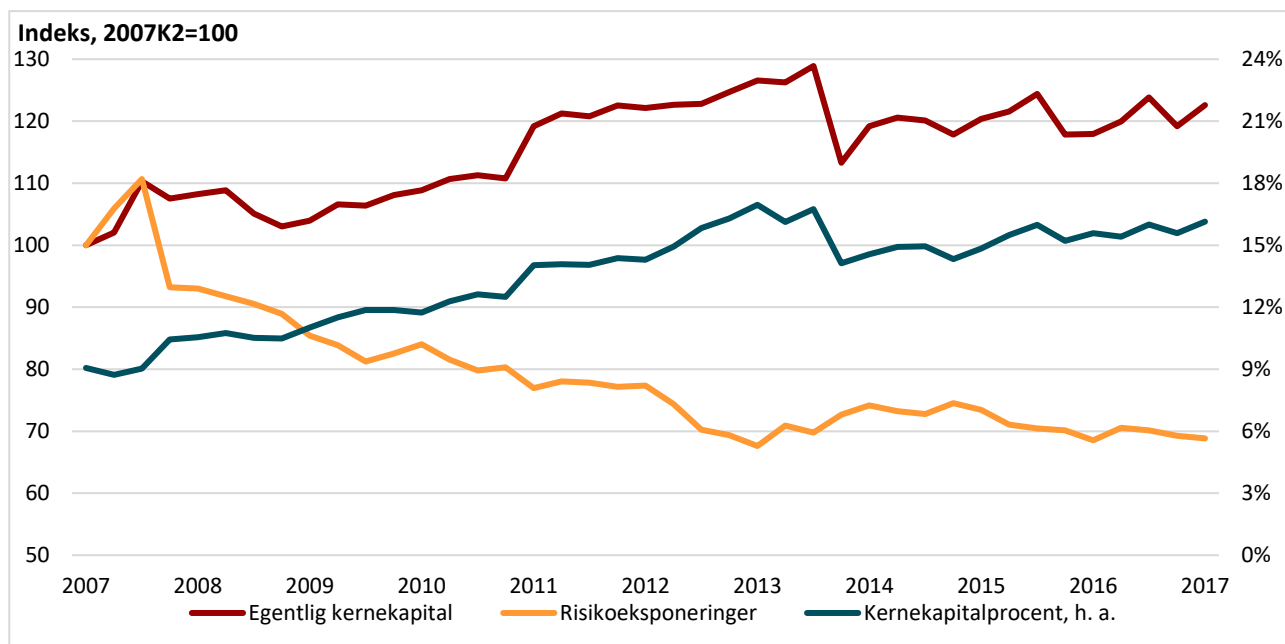
Figur 7: Pengeinstitutternes indlånsoverskud (korrigeret for repo'er)

Note: Til og med september 2016 er indlån og udlån indberettet på månedlig basis og efterfølgende pr. kvartal. Udlån er opgjort eksklusive garantier og efter nedskrivninger.
 Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet.

Efter den seneste finansielle krise har pengeinstitutterne opbygget kapital og reduceret risikoeksponeringerne. I de senere år har der været mindre udsving, men niveauet har overordnet set ligget forholdsvis konstant, jf. figur 8.

Figur 8: Udvikling i egentlig kernekapital og risikoeksponeringer

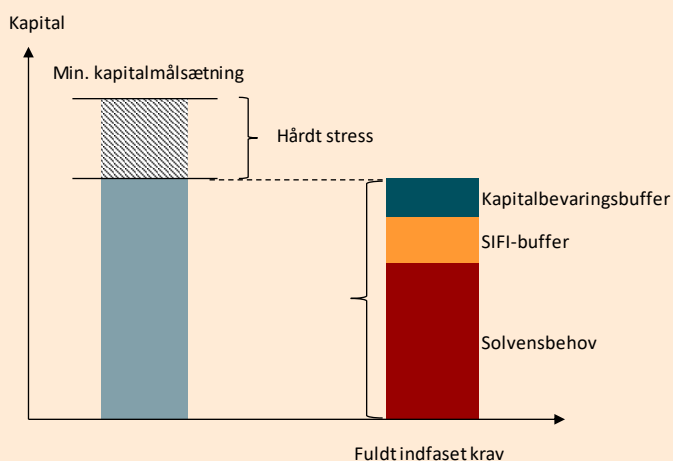
Note: Data er opgjort på højeste konsolideringsniveau for pengeinstitutterne. Nordeas egentlige kernekapital og risikoeksponeringer for de to første kvartaler i 2017 antages at være de samme som i ultimo 2016 grundet Nordeas filialisering.
 Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet.

Selvom pengeinstitutterne har opnået forbedrede kapitalforhold siden krisen, er det vigtigt, at kapitalniveauet ses i forhold til det enkelte instituts kapitalmålsætning. Målsætningen skal sikre, at pengeinstitutterne til enhver tid overholder kapitalkravet inklusive bufferkrav, jf. boks 1. Kapitalmålsætningen skal derfor tage højde for, at et institut kan få et indhug i kapitalen som følge af et hårdt stress (f.eks. en negativ tilbagegang i økonomien).

Boks 1: Finanstilsynets forventninger til kapitalmålsætning

Finanstilsynet har en forventning om, at et pengeinstitut har en kapitalmålsætning, der er tilstrækkeligt høj til at sikre, at pengeinstituttet til hver en tid opfylder kapitalkravet inklusive bufferkrav, også under et hårdt stress.

Figuren til højre illustrerer et tænkt eksempel for et SIFI-institut under et hårdt stress, hvor den kontracykliske buffer antages at være nul. Kapitalmålsætningen for pengeinstituttet bør som minimum kunne dække det forventede tab i kapitalen ved et hårdt stress, sådan at instituttet efter tab fortsat vil opfylde solvensbehovet, SIFI-buffere og kapitalbevaringsbufferen.

For ikke SIFI'er gælder samme udgangspunkt, men der kan være større fleksibilitet ved håndtering af institutter under kapitalmålsætningen.

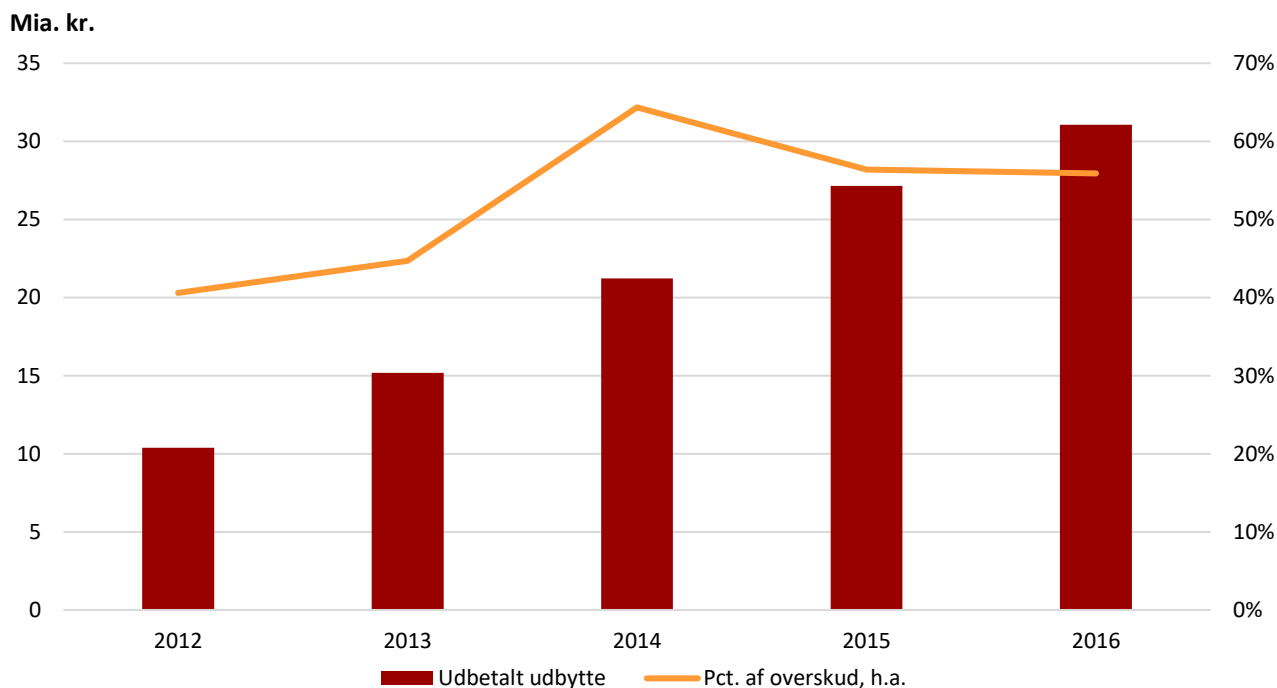
Det enkelte institut bør som led i fastlæggelsen af kapitalmålsætningen vurdere, om det udover det lovpligtige kapitalkrav og hensyntagen til resultatet af stresstest også har behov for at indregne et yderligere tillæg i sin kapitalmålsætning. For nogle institutter kan behovet for et yderligere tillæg være nul, mens det for andre kan udgøre en væsentlig faktor. Det er i første omgang instituttet selv, der skal vurdere behovet, men Finanstilsynet vil forholde sig til det.

Behovet for et yderligere tillæg afhænger af mange faktorer, f.eks. kommende regulatoriske ændringer (som NEP, IFRS9, Basel IV mv.), kapitalfleksibilitet i form af adgang til ny kapital, kvaliteten af stresstesten, udbyttepolitikken og andre institutspecifikke forhold som særlig forretningsmodel.

Når pengeinstitutterne oplever øget overskud og stærkere kapitalforhold, stiger udbyttebetalingerne til aktionærerne. Høje udbyttebetalinger må dog ikke være på bekostning af, at pengeinstitutterne sikrer robusthed mod tilbagegang, som det i høj grad var tilfældet op til den seneste krise. En politik om højt udbytte skal derfor være forankret i pengeinstitutternes kapitalmålsætning.

Udbyttebetalinger (ekskl. aktietilbagekøb) på baggrund af 2016-regnskaber blev 31 mia. kr. for et udvalg af de største pengeinstitutter, jf. figur 9. Det er en stigning på 199 pct. siden 2012. Udbyttebetalingen har de seneste to år svaret til 56 pct. af overskuddet og vidner om et højt niveau.

Figur 9: Udbetalt udbytte for et udvalg af de største pengeinstitutter på baggrund af årsresultat

Note: Opgørelsen inkluderer et udvalg af ti af de største pengeinstitutter på koncernniveau og er ekskl. aktietilbagekøb. Udbyttet opgøres på baggrund af årsregnskabet og udbetales i det efterfølgende halvår. Udbyttebetalingen er opgjort i pct. af overskuddet efter skat.
Kilde: Årsregnskaber.

4. Finanstilsynets undersøgelser og tiltag

Tab i krisetider sker ofte på baggrund af lån ydet i gode tider. Det er derfor vigtigt, at der på trods af lave renter, stigende boligpriser og vækst i økonomien er opmærksomhed på øget risikotagning for både institutter og låntagere. Tilsyn i gode tider er et centralt element i Finanstilsynets strategi, og det afspejler sig i Finanstilsynets undersøgelser og tiltag.

4.1. Undersøgelse af erhvervsudlån

Finanstilsynet gennemførte i første halvår 2017 en undersøgelse af nye bevillinger til erhvervs kunder i en række pengeinstitutter. Undersøgelsen viste, at risikovilligheden og konkurrencen om kunderne er steget. Pengeinstitutterne har f.eks. i højere grad lempet kravene til kunderne, og mange lån bliver bevilget på et utilstrækkeligt grundlag. Bevillinger med forhøjet risiko øger tabsrisikoen selv ved mindre negative ændringer i økonomien. Finanstilsynet observerede desuden overraskende mange afvigelser fra de hovedregler for kreditgivning, som bestyrelserne har fastsat. Finanstilsynet fandt også enkelte uforvarselige bevillinger – enten fordi kundens økonomi var svag, eller fordi instituttet ikke havde tilstrækkeligt kendskab til kunden.

4.2. Overførte eksponeringer

Finanstilsynet har besluttet at gennemføre en undersøgelse af pengeinstitutternes overførte eksponeringer med nedskrivninger eller svaghedstegn. Undersøgelsen skal dels give klarhed over omfanget af disse eksponeringer, dels over om der sker en migration.

Institutterne skal indberette oplysninger om overførte eksponeringer med bonitet 1 eller 2c eller med bogførte nedskrivninger, som helt eller delvist er tilbageført som følge af debtors overflytning til et andet pengeinstitut. Indfrielsen skal have fundet sted i perioden fra den 1. juli 2016 til den 30. juni 2017.

Undersøgelsen omfatter pengeinstitutter i gruppe 1 og 2, de største institutter i gruppe 3 samt Nordea og Handelsbanken. Pengeinstitutterne har indberetningsfrist den 1. november 2017.

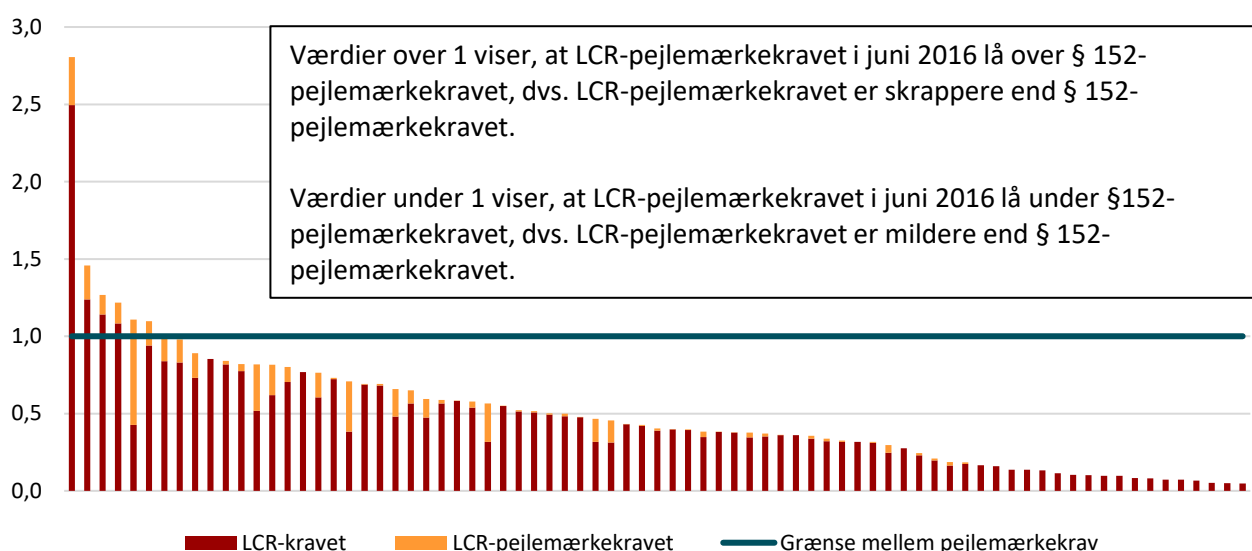
4.3. Nye pejlemærker i tilsynsdiamanten

Ændring af likviditetspejlemærket

Efter en offentlig høring i foråret 2017 bliver pejlemærket for likviditet for pengeinstitutter ændret pr. 30. juni 2018. Det nye pejlemærke tager udgangspunkt i EU-lovgivningens LCR-krav, mens det eksisterende pejlemærke er baseret på et overdækningskrav på 50 pct. til det tidligere danske § 152-likviditetskrav. Pengeinstitutterne skal have likviditet til at klare tre måneders likviditetsstress for at overholde det nye pejlemærke. Dette er i overensstemmelse med Finanstilsynets hidtidige praksis for god likviditetsstyring.

Finanstilsynet har foretaget effektberegninger på baggrund af data pr. 30. juni 2016. De viste, at alle pengeinstitutterne på daværende tidspunkt overholdt det nye pejlemærke. Ingen af pengeinstitutterne ville altså have haft behov for at hente ekstra likviditet. 72 pengeinstitutter ville opnå et lempeligere krav til den likvide beholdning, mens kun 6 pengeinstitutter ville opleve et højere krav, jf. figur 10.

Figur 10: LCR-pejlemærket relativt til § 152-pejlemærkekravet

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet.

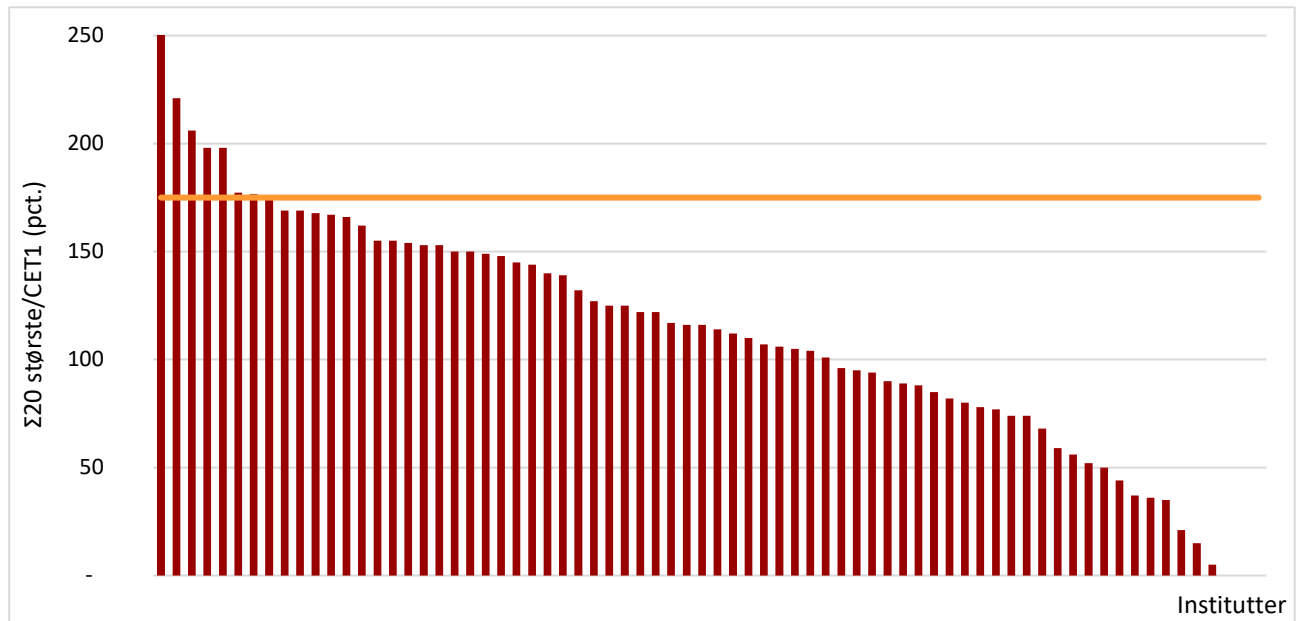
Ændring af pejlemærket for store eksponeringer

Tilsynsdiamantens pejlemærke for store eksponeringer ændres pr. 1. januar 2018. Det indebærer, at summen af de 20 største eksponeringer i et pengeinstitut højst må udgøre 175 pct. af den egentlige kernekapital. I det nuværende pejlemærke indgår kun eksponeringer, der udgør 10 pct. af det justerede kapitalgrundlag. I dag kan der derfor være risiko for koncentration fra mange store udlån, som ikke er omfattet af pejlemærket. Det nye pejlemærke indebærer dermed en skærpelse.

Pengeinstitutterne har fra og med første kvartal 2017 indberettet data til opgørelse af det nye pejlemærke. Indberetningerne viser, at 7 institutter på nuværende tidspunkt overskrider grænseværdien. Det er 5 institutter færre, end da pejlemærket blev kalibreret medio 2014. De fleste af de institutter, der på daværende tidspunkt overskred grænseværdien, har allerede bragt sig under, dels gennem indtjening og kapitalforøgelse, dels ved nedbringelse af store eksponeringer – mens andre er godt på vej. Der er dog også en række institutter, der ikke overskred grænseværdien i 2014, men som nu ligger på den forkerte

side. Disse institutter bør skærpe opmærksomheden på deres store eksponeringer og deres kapitalforhold, så de igen er på den rigtige side i starten af det nye år.

Figur 11: Pejlemærket for store eksponeringer

Note: Hver søjle afspejler hvert enkelt instituts opgørelse af summen af de 20 største eksponeringer i forhold til den egentlige kernekapital. Førsteaksen på figuren er afkortet ved 250 pct. af hensyn til læsevenligheden. Værdien, der overstiger, er 366 pct.

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet.

Appendiks

Nordea Bank Danmark er med i denne publikation

I 2017 er Nordea Bank Danmark overgået fra at være en selvstændig bank i Nordea koncernen til at blive en filial. Det betyder, at tilsynet med Nordeas danske pengeinstitutaktiviteter er skiftet fra Finanstilsynet i Danmark til Finansinspektionen i Sverige. I denne publikation beskrives som udgangspunkt udviklingen i danske pengeinstitutter til og med første halvår 2017. For at undgå et større databrud er Nordea Bank AB's filialer i Danmark medtaget for andet halvår 2017. Derimod er f.eks. Handelsbankens filialers aktiviteter i Danmark ikke med. Bemærk dog at Nordea ikke indgår i beregninger af nøgletal vedrørende kapital i tabel 1-3 i appendiks.

Pengeinstitutter under kontrol af Finansiell Stabilitet er ikke medtaget

Pengeinstitutter, der er eller har været under kontrol af Finansiell Stabilitet, er ikke medtaget i datagrundlaget for denne publikation. De pågældende institutter er medtaget indtil kontrollen er overtaget af Finansiell Stabilitet. Derudover er alle pengeinstitutter i gruppe 1-4 medtaget.

Tabel 1: Pengeinstitutternes halvårsregnskaber 2016-2017

Gruppe 1-4 i alt

<i>Mio. kr.</i>	<i>1.halvår 2016</i>	<i>1.halvår 2017</i>	<i>Ændring</i>
Resultatposter (uddrag)			
Nettorenteindtægter	21.336	19.397	-9,1%
Udbytte af aktier mv.	800	482	-39,8%
Nettogebyrindtægter	11.929	13.782	15,5%
Nettorente- og gebyrindtægter	34.065	33.661	-1,2%
Kursreguleringer	704	8.973	1174,0%
Andre driftsindtægter	2.114	1.869	-11,6%
Udgifter til personale og administration	22.872	24.227	5,9%
<i>Personaleudgifter</i>	14.442	15.890	10,0%
<i>Øvrige administrationsudgifter</i>	8.430	8.337	-1,1%
Andre driftsudgifter	21	131	512,7%
Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender m.v.	1.699	-281	-116,6%
Resultat af kapitalandele*	6.340	5.298	-16,4%
Resultat før skat	17.147	24.077	40,4%
Balanceposter (uddrag)			
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	368.519	522.969	41,9%
Udlån	1.691.305	1.676.436	-0,9%
<i>Udlån ex. repo</i>	1.396.665	1.414.208	1,3%
Obligationer	815.037	825.325	1,3%
Aktier m.v.	30.186	31.565	4,6%
Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	483.886	508.984	5,2%
Indlån	1.803.468	1.929.891	7,0%
<i>Indlån ex. repo</i>	1.689.571	1.796.640	6,3%
Udstedte obligationer	400.138	437.386	9,3%
Egenkapital i alt*	316.637	287.959	-9,1%
Balance	3.793.646	3.821.906	0,7%
Garantier m.v. i alt	414.772	455.405	9,8%
Andre eventualforpligtelser i alt	210.825	226.044	7,2%
Udvalgte nøgletal (institutniveau)			
Solvensprocent	22,70	23,92	5,4%
Kernekapitalprocent	20,31	21,33	5,0%
Egentlig kernekapitalprocent	18,26	19,11	4,7%
Udvalgte nøgletal (koncernniveau)			
Solvensprocent	19,56	20,21	3,3%
Kernekapitalprocent	17,41	17,98	3,3%
Egentlig kernekapitalprocent	15,62	16,09	3,0%

* Nordeas indberetning af egenkapital og kapitalandele er væsentlig lavere grundet Nordeas filialisering.

Note: Nordea indgår ikke i nøgletal, der vedrører kapital (hverken på institut- eller koncernniveau) grundet Nordeas filialisering.

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet.

Tabel 2: Pengeinstitutternes halvårsregnskaber, 2016-2017 fordelt på gruppe 1-4

Mio. kr.	Gruppe 1			Gruppe 2			Gruppe 3			Gruppe 4		
	1.halvår 2016	1.halvår 2017	Ændring	1.halvår 2016	1.halvår 2017	Ændring	1.halvår 2016	1.halvår 2017	Ændring	1.halvår 2016	1.halvår 2017	Ændring
Resultatposter (uddrag)												
Nettorenteindtægter	15.050	13.111	-13%	4.277	4.210	-2%	1.717	1.760	2%	292	316	8%
Udbytte af aktier mv.	502	331	-34%	198	105	-47%	97	46	-53%	4	1	-85%
Nettogebyrindtægter	8.981	10.349	15%	1.776	2.131	20%	1.041	1.164	12%	131	138	5%
Nettorente- og gebyrindt.	24.532	23.790	-3%	6.250	6.446	3%	2.855	2.970	4%	427	455	6%
Kursreguleringer	6	7.201	122828%	633	1.510	138%	67	250	272%	-2	12	-604%
Andre driftsindtægter	1.926	1.707	-11%	143	130	-9%	29	27	-7%	17	4	-74%
Udgifter til pers. og adm.	16.291	17.318	6%	4.337	4.534	5%	1.985	2.094	6%	259	281	8%
Personaleudgifter	10.452	11.745	12%	2.638	2.733	4%	1.200	1.242	3%	151	171	13%
Øvrige administrationsudgifter	5.839	5.573	-5%	1.699	1.801	6%	784	852	9%	108	110	2%
Nedskrivninger på udlån	318	-818	-357%	950	343	-64%	370	236	-36%	60	-41	-169%
Resultat af kapitalandele*	6.006	5.025	-16%	300	238	-21%	34	36	5%	0	0	*
Resultat før skat	14.800	19.866	34%	1.681	3.095	84%	549	890	62%	117	225	93%
Balanceposter (uddrag)												
Tilg. hos kreditinstitutter	346.044	491.174	42%	12.785	19.589	53%	8.790	10.594	21%	900	1.612	79%
Udlån	1.462.271	1.434.733	-2%	160.282	169.545	6%	61.996	64.725	4%	6.756	7.432	10%
Udlån ex. repo	1.171.488	1.178.771	1%	156.624	163.369	4%	61.798	64.636	5%	6.756	7.432	10%
Obligationer	699.383	708.474	1%	82.684	81.934	-1%	30.993	32.738	6%	1.977	2.179	10%
Aktier m.v.	19.445	19.605	1%	7.148	7.993	12%	3.364	3.700	10%	229	267	17%
Gæld til kreditinstitutter	461.440	488.414	6%	16.616	14.589	-12%	2.658	1.670	-37%	3.172	4.311	36%
Indlån	1.457.162	1.554.868	7%	243.314	262.800	8%	97.922	106.721	9%	5.070	5.502	9%
Indlån ex. repo	1.343.278	1.421.772	6%	243.314	262.644	8%	97.922	106.721	9%	5.057	5.502	9%
Udstedte obligationer	398.859	436.599	9%	1.048	565	-46%	0	0	*	231	222	-4%
Egenkapital i alt*	262.151	228.381	-13%	37.955	40.905	8%	14.724	15.980	9%	1.807	2.694	49%
Balance	3.343.060	3.341.589	0%	320.062	338.285	6%	119.610	128.518	7%	10.914	13.513	24%
Garantier m.v. i alt	349.043	379.451	9%	44.806	51.300	14%	20.043	23.708	18%	879	946	8%
Andre eventualforpligtelser i alt	207.214	221.198	7%	2.487	3.362	35%	608	1.027	69%	515	457	-11%
Udvalgte nøgletal (institutniveau)												
Solvensprocent	24,62	26,16		16,39	17,49		17,27	17,92		23,32	21,77	
Kernekapitalprocent	21,93	23,20		14,71	15,74		16,34	17,21		20,71	17,79	
Egentlig kernekapitalprocent	19,57	20,71		13,60	14,26		15,15	15,63		20,55	17,78	
Halvårets EKF før skat	5,72	8,01		4,47	7,69		3,80	5,55		6,38	9,87	
Indtjening pr. omk.krone	1,84	2,11		1,30	1,59		1,22	1,37		1,37	1,92	
Akk. nedskrivningspct	2,29	1,89		6,62	5,93		8,43	6,98		6,81	4,30	
Halvårets nedskrivningspct.	0,03	-0,02		0,45	0,17		0,42	0,25		0,75	-0,47	

* Nordeas indberetning af egenkapital og kapitalandele er væsentlig lavere grundet Nordeas filialisering.

Note: Der er i sammenligningstallene taget højde for fusioner samt udviklinger i omfanget af arbejdende kapital, der bevirker, at et institut overgår fra én gruppe til en anden. Det vil med andre ord sige, at grupperne er låst med udgangspunkt i gruppefordelingen i andet kvartal 2017. Nordea indgår ikke i nøgletal, der vedrører kapital (hverken på institut- eller koncernniveau) grundet Nordeas filialisering.

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet.

Table 3: Pengeinstitutternes nøgletal 1. halvår 2013-2017, beregnet som vægtet gennemsnit

Institutniveau	2013	2014	2015	2016	2017
Solvensprocent	23,33	21,13	21,02	22,70	23,92
Kernekapitalprocent	21,96	19,06	19,09	20,31	21,33
Halvårets egenkapitalforrentning før skat*	3,51	5,47	6,13	5,44	7,86
Halvårets egenkapitalforrentning efter skat*	2,74	4,92	5,26	4,70	6,54
Indtjening pr. omkostningskrone	1,31	1,51	1,69	1,66	1,93
Renterisiko	0,47	1,04	1,54	1,15	2,73
Udlån plus nedskrivninger herpå i forhold til indlån	115,33	97,95	99,51	103,84	94,80
Overdækning i forhold til lovkrav om likviditet	201,91	169,33	184,62	180,23	228,81
Summen af store engagementer	10,22	7,89	7,75	10,89	11,53
Akkumuleret nedskrivningsprocent	3,84	4,01	3,57	3,00	2,56
Halvårets nedskrivningsprocent	0,37	0,28	0,16	0,09	0,01
Halvårets udlånsvækst	-3,25	0,30	2,59	3,52	0,21
Udlån i forhold til egenkapital*	6,30	5,39	5,12	5,49	5,21
Koncernniveau	2013	2014	2015	2016	2017
Solvensprocent	20,07	17,99	18,37	19,56	20,21
Kernekapitalprocent	18,90	16,02	16,48	17,41	17,98
Halvårets egenkapitalforrentning før skat	3,97	5,88	6,62	5,92	8,37
Halvårets egenkapitalforrentning efter skat	2,90	4,98	5,25	4,68	6,60
Indtjening pr. omkostningskrone	1,28	1,51	1,67	1,66	1,98
Renterisiko	0,65	1,46	1,98	1,63	2,29
Overdækning i forhold til lovkrav om likviditet	165,36	133,72	153,74	138,33	173,73
Summen af store engagementer	7,33	6,21	5,22	9,01	11,03
Akkumuleret nedskrivningsprocent	2,92	2,76	2,44	1,97	1,64
Halvårets nedskrivningsprocent	0,29	0,18	0,10	0,05	0,00
Halvårets udlånsvækst	-2,55	13,30	2,27	3,01	1,63
Udlån i forhold til egenkapital	10,62	10,04	9,78	10,48	10,11

Note: Halvårets udlånsvækst er væksten fra primo året til udgangen af første halvår. Nordea indgår ikke i nøgletal, der vedrører kapital (hverken på institut- eller koncernniveau) grundet Nordeas filialisering.

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet.

Finanstilsynet opdaterer halvårets nøgletal i en femårsoversigt fordelt på grupper og de enkelte institutter i nøgletalsdatabasen på [Finanstilsynets hjemmeside](#).

Tabel 4: Pengeinstitutter under tilsyn pr. 1. juni 2017

FT.nr.	Navn	
Gruppe 1 - Arb. kapital over 65 mia. kr.		
2222	Nordea Danmark, filial af Nordea Bank AB (publ), Sverige	7858 Jyske Bank A/S
3000	Danske Bank A/S	8079 Sydbank A/S
Institutter i alt: 5		
Gruppe 2 - Arb. kapital over 12 mia. kr.		
400	Lån og Spar Bank A/S	7730 Vestjysk Bank A/S
522	Sparekassen Sjælland-Fyn A/S	8099 Nordjyske Bank A/S
1149	Saxo Bank A/S	9070 Sparekassen Vendsyssel
5301	Arbejdernes Landsbank, Aktieselskab	9217 Jutlander Bank A/S
7670	Ringkjøbing Landbobank, Aktieselskab	9335 Sparekassen Kronjylland
Institutter i alt: 12		
Gruppe 3 - Arb. kapital over 250 mio. kr.		
537	Dragsholm Sparekasse	7320 Djurslands Bank A/S
755	Middelfart Sparekasse	7500 Hvidbjerg Bank Aktieselskab
844	Fynske Bank A/S	7570 PenSam Bank A/S
1671	Basisbank A/S	7681 Alm. Brand Bank A/S
5999	Danske Andelskassers Bank A/S	7780 Skjern Bank, Aktieselskabet
6140	Møns Bank, A/S	7890 Salling Bank A/S
6471	Grønlandsbanken, Aktieselskab	7930 Kreditbanken A/S
6520	Lollands Bank, Aktieselskab	9044 Dronninglund Sparekasse
6620	Coop Bank A/S	9090 Sparekassen Thy
6771	Lægernes Bank A/S	9283 Langå Sparekasse
6860	Nordfyns Bank Aktieselskabet	9312 Sparekassen Balling
6880	Totalbanken A/S	9354 Rønde Sparekasse
7230	Østjysk Bank A/S	9388 Sparekassen Djursland
Institutter i alt: 33		
Gruppe 4 - Arb. kapital under 250 mio. kr.		
579	Sparekassen Den lille Bikube	9137 Ekspres Bank A/S
847	Rise Flemløse Sparekasse	9369 Søby-Skader-Halling Sparekasse
1693	PFA Bank	9629 Stadil Sparekasse
5125	Leasing Fyn Bank A/S	9634 Borbjerg Sparekasse
6102	Landbrugets Finansieringsbank (LFB)	9639 Fjaltring-Trans Sparekasse
9124	Sønderhå-Hørsted Sparekasse	9860 Folkesparekassen
9133	Frøsløv-Møllerup Sparekasse	9684 Fanø Sparekasse
9135	Klim Sparekasse	13070 FASTER Andelskasse
Institutter i alt: 21		

Fusioner og ophørte institutter i 2. halvår 2016 og 1. halvår 2017

Ophørte institutter	Fortsættende institutter
544 Refsnæs Sparekasse	537 Dragsholm Sparekasse
800 Flemløse Sparekasse	847 Rise Flemløse Sparekasse

Ophørte i 1. halvår 2017

2222 Nordea Bank Danmark A/S	Filialisering, ophørsdato: 02-01-2017
13330 Slagelse, Andelskassen J.A.K	Ophørsdato: 31-05-2017